Lainvalmisteluosasto
Lainsäädäntöneuvos Ville Hinkkanen

OM 6/41/2006
5.10.2016

Eduskunnan lakivaliokunnalle

SAKKOMENETTELYN VOIMAANPANO (HE 115/2016 vp)

Tausta

Eduskunta hyväksyi vuonna 2010 hallituksen esityksen laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 94/2009 vp). Laki ei sisältänyt tarkkaa voimaantuloajankohtaa, vaan voimaantulosta ehdotettiin säädettäväksi lailla. Tarkoituksena oli, että lain edellyttämät tietojärjestelmät voitaisiin laatia hyväksytyn lainsäädännön perusteella.

Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuomioistuinten ulkopuolella tapahtuvaa rikosasioiden käsittelyä koskevan uudistuksen voimaanpanosta. Kaikkia uudistuksen yhteydessä hyväksyttyjä lakeja ei voida panna voimaan sellaisenaan, koska lainsäädäntöä on sittemmin uudistettu. Osasta näistä laeista annetaan uudet asiallisesti samansisältöiset ehdotukset.

Vaikutukset

Voimaanpanosta arvioidaan seuraavan vuosittain noin neljän syyttäjätyövuoden säästö. Tietojärjestelmistä ja poliisin koulutuksesta on lisäksi aiheutunut kertaluonteisia kustannuksia.

Uusi menettely edellyttää epäillyn suostumusta. On vaikea arvioida, kuinka usein suostumus jatkossa jää antamatta. Tuomioistuinten kirjallisesta menettelystä saatujen kokemusten valossa ei ole aihetta olettaa, että suostumuksia jäisi sakkomenettelyssä merkittäviä määriä antamatta. Suostumuksen voi antaa myös jälkikäteen, ja suostumukseksi katsotaan muun muassa sakon maksaminen kokonaan tai osaksi 30 päivän kuluessa tiedoksiantamisesta. Sisäministeriö on arvioinut, että tavallisessa rikosasioiden käsittelyjärjestyksessä käsiteltäisiin 12 000 asiaa enemmän kuin nykyisin. Uudistus voidaan kuitenkin sekä OM:n että SM:n hallinnonalalla toteuttaa valtion talousarvion 2016 ja julkisen talouden suunnitelman vuosille 2017—2020 määrärahojen puitteissa. Menettelyn yksityiskohtia ja menettelystä saatavia kokemuksia tarkastellaan käynnissä olevassa lainvalmisteluhankkeessa, jonka tavoitteena on laajentaa menettelyn käyttöalaa.

Riippuvuus muista esityksistä

Sen lisäksi, mitä HE:n sivuilla 11—12 todetaan yhteensovittamisesta, esitys on sovitettava yhteen avustajadirektiiviä koskevan HE 99/2016 vp:n kanssa (LaVM 9/2016 vp), jos HE 115:n mukaiset muutokset olisivat tulossa voimaan ennen HE 99:n lakiehdotuksia. HE 99:n 4 ja 5 LE:ssä ehdotetaan muutettavaksi lakeja, jotka ehdotetaan HE 115:llä kumottaviksi.

Voimaantulo

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2016.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi